

KATALOG ZNANJA

1. Ime modula: NARAVOVARSTVENA ZAKONODAJA IN ETIKA

2. Usmerjevalni cilji

Dijak:

- razvija sposobnost samostojnega učenja
- upošteva naravovarstveno zakonodajo pri svojem delu
- spozna predpise, ki urejajo posamezna področja varstva narave, okolja in urejanja prostora
- razume prednosti, slabosti in pravne omejitve pri uporabi gensko spremenjenih organizmov
- razume osnovne cilje sistemov zavarovanih območij, biotske raznovrstnosti in varstva prostoživečih živalskih vrst
- nadgrajuje znanje s področja zakonodaje na specifično poklicnih področjih (gospodarjenja z naravnimi viri, dejavnosti v zavarovanih območjih, varstvo naravnih vrednot, ohranjanje biotske raznovrstnosti)
- razume vlogo in pomen inšpekcijskih redarskih in drugih podobnih služb
- razvija moralno-etično zavest in odgovornost do narave, okolja in prostora

3. Vsebinski sklopi:

1. Naravovarstvena zakonodaja
2. Etika

1. Vsebinski sklop: NARAVOVARSTVENA ZAKONODAJA

Poklicne kompetence:

- zagotavlja izvajanje zakonodaje na področju narave, okolja in prostora
- upošteva pravne in strokovne podlage pri razreševanju naravovarstvenih, okoljskih in prostorskih problemov

Operativni cilji:

INFORMATIVNI CILJI	FORMATIVNI CILJI
Dijak:	Dijak:
<ul style="list-style-type: none"> - spozna zgodovino in okoliščine, ki vplivajo na vsebino ekološkega prava - pojasni pojme antropocentrizem, ekocentrizem in biocentrizem - spozna dogovor o trajnostnem razvoju - se seznani s temelji ekološkega prava - spozna oblike pravnih redov v EU in Sloveniji - našteje glavne vrste predpisov - opredeli področja uporabe posameznih predpisov 	<ul style="list-style-type: none"> - poišče vsebinske sklope v Ustavi RS, ki kažejo na njeno ekološko usmeritev - prepozna hierarhijo pravnih dokumentov v EU in Sloveniji na področju varovanja narave, zavarovanih območij, prostoživečih živalskih vrst, bio diverzitet in urejanja krajine - pri izvajanju ukrepov upošteva določila zakonodaji, ki govorijo o pravici do zdravega življenja, ekološki funkciji lastnine ter o državi kot skrbnici zdravega življenjskega okolja, narave in naravnih virov

INFORMATIVNI CILJI	FORMATIVNI CILJI
<ul style="list-style-type: none"> - spozna osnove Nacionalnega programa varstva okolja (NPVO) - razloži hierarhijo zavarovanih območij (nacionalni park, krajinski park, druga območja) - prepozna omejitve rabe prostora in dejavnosti v zavarovanih območjih - pojasni pojme okolje, narava, naravni pojavi, naravna dobrina, naravno javno dobro, naravni vir, naravna vrednota, kulturna dediščina, poseg v prostor - spozna temeljne institute ekološkega prava - opozori na institute intervencije in nadzora - pojasni institut odgovornosti - opozori na sodelovanje javnosti pri izdaji konkretnih aktov - razume pristojnosti in obveznosti različnih javnih zavodov na področju varstva narave in urejanja krajine ter javnih služb - se seznani s posebnimi zakoni, ki urejajo posamezna področja (varstvo okolja, rudarjenje, vode, odpadki, kemikalije, sevanja, prostor, graditev objektov) - razlikuje med zahtevami standarda ISO 14001 in EMAS - razume osnovne cilje okoljskega standarda ISO 14001 in sorodnih sistemov (EMAS, EKOPROFIT ipd) - spozna zakonsko ureditev na področju vodenja upravnih postopkov - spozna zakonodajo s področja javnih naročil 	<ul style="list-style-type: none"> - upošteva zakonodajo s področja varstva okolja - poišče institute ekološkega prava iz zakona - uporablja institut preventive - predstavi obvezna ravnanja oseb, ki obremenjujejo okolje - sodeluje z zavodom ali javno službo na področju upravljanja z zavarovanim območjem v regiji - poišče primere vključevanja javnosti in poudari pomen dostopa do informacij - uporablja načela okoljevarstvenega standarda - sodeluje pri pripravi strokovnih podlag pri javnem naročanju in oceni ponudb - poišče ustrezen predpis iz registrov in zbirk predpisov
<ul style="list-style-type: none"> - navede naravovarstveno zakonodajo (predpise s področja varstva okolja in narave) in druge naravovarstvene smernice (npr. Ramsarska konvencija, Konvencija o biološki raznovrstnosti, Alpska konvencija, Kjotski protokol) ter njihov pomen - razume, da morajo biti vsi predpisi držav članic v skladu z načeli evropskega prava - navede in obrazloži položaj varstva 	<ul style="list-style-type: none"> - upošteva evropske in nacionalne pravne podlage s področja naravovarstva - ovrednoti pomen uporabe posamezne naravovarstvene zakonodaje v določenih situacijah in ukrepih - ovrednoti pomen uporabe posameznega predpisa na določenih področjih - primerja med seboj Zakon o varstvu okolja in Zakon o ohranjanju narave - poišče dostopne informacije o varstvu okolja - upošteva uredbe in pravilnike pri presoji

INFORMATIVNI CILJI	FORMATIVNI CILJI
<p>okolja in narave v slovenskem prostoru</p> <ul style="list-style-type: none"> - med seboj primerja celovit sistem pravnih norm, v katerega je umeščen sistem varstva narave, okolja in prostora v Sloveniji (določila ustave RS, pravo EU, upravno pravo – pravo varstva okolja in pravo varstva narave) - primerja med seboj celovito presojo vplivov na okolje (CPVO) in presojo vplivov na okolje (PVO) - navede in obrazloži pomembnejše člene iz temeljnega predpisa o varstvo okolja - Zakona o varstvu okolja - navede in obrazloži varstvo narave po Zakon o ohranjanju narave (zavarovana območja, koncesije na naravnih dobrina itd) - navede in pojasni pravno ureditev ravnanja z odpadki (nevarni odpadki, industrijski odpadki, radioaktivni odpadki, deponije, odpadna embalaža, recikliranje) - navede in pojasni pravno ureditev ravnanja z nevarnimi snovmi - navede in pojasni pravno ureditev varstva pred hrupom - navede in pojasni predpise načrtovanja in urejanja prostora - navede in pojasni pravno ureditev voda, vode kot javno dobro in gospodarjenje z vodo - navede in pojasni pravno ureditev upravljanje z gozdovi - pojasni pomen presoje vplivov na okolja - pojasni temeljna načela varstva okolja (načelo trajnostnega razvoja, načelo celovitosti, sodelovanja, preventive, dopustnosti posegov v prostor itd) - razume pojme kot so odločba, dovoljenje, soglasje - navede še druge pomembnejše uredbe in pravilnike na področju varstva okolja in narave - razloži pomen sodelovanja javnosti 	<p>dovoljenj, odločb in soglasij s področja varovanja okolja</p> <ul style="list-style-type: none"> - upošteva zakonodajo pri reševanju naravovarstvenih, okoljevarstvenih in prostorskih problemov

INFORMATIVNI CILJI	FORMATIVNI CILJI
pri posegih v prostor	

2. Vsebinski sklop: ETIKA V EKOLOGIJI

Poklicne kompetence:

- odgovorno ravna v odnosu do narave, okolja in prostora, skladno z etičnimi načeli;
- uporablja etična načela pri reševanju okoljske problematike;
- načrtuje in izvaja dejavnosti v prostoru skladno z etičnimi načeli.

Operativni cilji:

INFORMATIVNI CILJI	FORMATIVNI CILJI
Dijak:	Dijak:
<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje med pojmom etika in pojmom morala; - razume pomen in razvoj etike kot filozofije morale; - zna pojasniti osnovna etična načela; - prepozna povečevanje pomena etike v družbi na različnih ravneh; - pojasni pomen etike za oblikovanje družbene odgovornosti; zna utemeljiti pomen uporabe etičnih načel v odnosu do narave, okolja in prostora; - primerja različne etične pristope v odnosu do narave, okolja in prostora; - utemelji verodostojnost kot temeljno etično vodilo; - v skladu z etičnimi načeli prepozna razvojne potenciale okolja; - zna analizirati odnose med etiko in okoljem v različnih kulturah in religijah; - samostojno navaja primere moralnega pozitivizma v odnosu do okolja; 	<ul style="list-style-type: none"> - oceni uporabo različnih etičnih načel v družbenih odnosih; - uporablja temeljna etična načela pri svojem delu; - ocenjuje družbene odnose z vidika etičnih načel in moralnih vrednot; - oblikuje spekter etičnih načel in ravnanj v naravi, okolju in prostoru; - rešuje različne problemske situacije v naravi, okolju in prostoru v skladu z etičnimi načeli; - uporablja nekatere etično-okoljske vrednote v različnih kulturah;
<ul style="list-style-type: none"> - razloži moralne, ekonomske in pravne razloge za človekovo dejavnost v naravi, okolju in prostoru; - utemelji dihotomijo med tehnologijo, tehniko, ekonomijo in etiko; - razloži tehnološke, biotehnološke in 	<ul style="list-style-type: none"> - oceni pomen biološke etike za razvoj človekovega okolja; - prepozna načine in tipe etičnih komponent v naravnem okolju; - analizira vzroke in posledice različnih družbenih, ekonomskih in političnih interesov rabe okolja; - primerja in utemelji nasprotje interesov v

INFORMATIVNI CILJI	FORMATIVNI CILJI
Dijak:	Dijak:
<ul style="list-style-type: none"> - genetske dileme okoljskega razvoja; - razloži konflikte in nasprotje interesov; - zna analizirati probleme okoljskega razvoja in upošteva etične principe rabe okolja; 	<ul style="list-style-type: none"> - okolju in prostoru na podlagi etičnih načel; - analizira uporabo biotehnologij na izbranih področjih prehrabene in kmetijske proizvodnje ali okolja;
<ul style="list-style-type: none"> - zna oblikovati etične principe trajnostnega razvoja; - prepozna izbiro virov in rabe energije za človekovo preživetje; - prepozna ključne dejavnike trajnostnega razvoja Slovenije; - razume pomen trajnostnega razvoja podeželja za skladen regionalni razvoj; - utemelji uporabo načel trajnostnega razvoja na izbranem primeru v okolju; - pojasni načela etične odgovornosti v stroki in poklicu; - zaveda se pomena in pomembnosti poklicne etike; - pozna pomena etičnosti in učinkovitosti v poklicu; - analizira in pojasni poklicno etiko in svoja osebna stališča 	<ul style="list-style-type: none"> - prepozna okoljsko degradirana območja svojega kraja; - sodeluje pri pripravi ukrepov za razvoj degradiranih območij v skladu z etičnimi načeli; - oceni porabo zaloge virov energije; - oceni možnosti trajnostnega razvoja okolja na osnovi ukrepov kmetijske politike; - upošteva poklicni kodeks; - upošteva povezanost tehnologije, tehnike in etike; - upošteva kriterije učinkovitosti in etičnosti v poklicu.
<ul style="list-style-type: none"> - ovrednoti družbene razmere in gospodarski napredek Slovenije kot izhodišče za uravnotežen razvoj okolja; - na izbranih primerih utemelji vlogo etike pri različnih načinih kmetovanja; - zna analizirati odnos med kmetijstvom in etiko; - pojasni odnos javnosti do kmetijstva in okolja in ga primerja z etičnimi in moralnimi načeli; - zna analizirati vlogo okoljevarstvenih dejavnikov; - prepozna etične instrumente varstva okolja; - zna utemeljiti pomen kmetijstva na področju varstva okolja; 	<ul style="list-style-type: none"> - uporablja etična načela pri načrtovanju ukrepov razvoja kmetijstva in podeželja; - upošteva vplive globalnega in lokalnega razvoja na razvoj kmetijstva in podeželja; - preuči vlogo dejavnikov in institucij, ki vplivajo na varstvo okolja;